

Jadwiga Rauhutowa, Witold Hensel

Czersk, gm. Góra Kalwaria, woj.
warszawskie. Stanowisko "Wzgórze
Zamkowe"

Informator Archeologiczny : badania 11, 163-164

1977

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

zewnątrzniej części wału a sięgającej jego szczytu, oraz w przedłużeniu uzyskanego zewnętrznego profilu w stronę majdanu wewnątrz grodziska.

Poza wykopem założonym u podnóża wału w żadnym miejscu nie dotarto do calca, natomiast uzyskano prawie pełny schodkowy profil zewnętrzny. Podstawę wału, dziś znajdującą się ok. 1 m poniżej poziomu dna doliny, stanowi pomost belki drewnianych ułożonych prostopadle do linii korony wału. Na tak przygotowany pomost usypano ziemną podstawę wału miąższości ok. 4 m, na której umieszczono właściwą konstrukcję obronną w postaci wypełnionych ziemią skrzyń drewnianych oblepionych gliną. Konstrukcja drewniana uległa spaleni, tworząc w wewnętrznej części grodziska wyraźną warstwę destrukcji z dużą ilością polepy glinianej.

U wewnętrznego podnóża wału, poniżej tej warstwy stwierdzono w wykopie o pow. 45 m² istnienie cmentarzyska szkieletowego. Zmarli - kobiety i dzieci - ułożeni w przeważającej większości głowami ku zachodowi. Stwierdzono kilkakrotne nawarstwienia pochówków. Groby bez wyposażenia. W warstwie poniżej poziomu destrukcji wału a pochówkami odkryto m.in. dwa enkolipiony brązowe /kompletny i jedną połowę/ oraz małą kamienną ikonkę. We wszystkich wykopach warstwa kulturowa nasyciona obfitym materiałem zabytkowym, datowanym przede wszystkim na XII-XIII w.

Materiały do czasu opracowania znajdują się w zbiorach Zakładu Archeologii UMCS.

Badania będą kontynuowane.

CZERSK, gm.Góra Kalwaria
woj.warszawskie
Stanowisko "Wzgórze Zamkowe"

Polska Akademia Nauk
Instytut Historii Kultury Materialnej Zakład Epoki Metali

Badania prowadziła dr Jadwiga Rauhutowa, konsultantem był ożł.rzecz. PAN, prof.dr Witold Hensel.Finansował WKZ m.st.Warszawy. Jedenasty sezon badań.Grodzisko i mury zamek. Wczesne i późne średniowiecze.

W południowo-zachodniej części wzgórza odsłonięto pozostałości drewnianej bramy wjazdowej oraz fragmenty drewniano-słomnych umocnień pochodzących z tego samego czasu.

Przez bramę szerokości 5 m, wspartą na potężnych słupach drewnianych, znajdujących się po obu jej stronach prowadziła droga wzniesiona drewnianymi bierwionami. Odkryte umocnienia pochodzą z XIV wieku, a sama brama należy do jednej z najlepiej zachowanych konstrukcji tego typu odkopanych na terenie Polski datowanych na początek późnego średniowiecza.

Do wyjątkowo rzadkich znalezisk należy odsłonięcie, w rumowisku wału obronnego, jamy wylepionej gliną, wypełnionej rogami i kośćmi zwierzęcymi.

Uznać ją należy za ofiarę zakładzinową złożoną w momencie ukończenia budowy konstrukcji obronnych grodu i mającą zabezpieczyć ją przed urokami. Rzadkie jest również odkrycie podobnie dobrze zachowanych konstrukcji drewniano-siennego waju z wieku XIV.

Na uwagę zasługują relikty dwóch budynków szpachowych usytuowanych ponad sobą i wyposażonych w paleniska i piwniczki, pochodzące z 2 połowy XI wieku.

Wśród zabytków znajdują się, między innymi, pecharek saklany zdobiony ornamentem plastycznym, osłóci uzbrojenia, w tym orzech kuszny i oporzędzenia końskiego, klinos balaszny do szawy drewnianej, noże, jeden zdobiony wykładziną z brązu, bryłka - półkarawiec barastynu, płytki wapienne z negatywami przeszlików, wyroby z rogu oraz liczne ułamki ceramiki.

Badania będą kontynuowane.

DĘBRÓWKA KOŚCIELNA, gm. Kiszkowo
woj. poznańskie
Stawowicko 1

Muzeum Archeologiczne
w Poznaniu

Badania prowadzili mgr Olesław Strzykowski/autor
sprawozdania i mgr Zbigniew Kurawski. Finansował
WZP w Poznaniu. Pierwszy sezon badań. Osiemnastym-
ho. Okres wczesnośredniowieczny.

Stawowicko jest położone około 1750 m na wschód od skraju zabudowań wsi, 120 m na południe od drogi prowadzącej z Kiszkowa do Marowskiej Gośliny, na terenie oddalają 150 w kierunku Bahrdzka Kościelna. W trakcie inwentaryzacji przeprowadzonej w 1976r. alkalizowano 3-4 grobowce słupowe z kamieniami i głazów, położone po południowej stronie wydłużonego wyłączenia morenowego.

W 1977 r. podjęto ratownicze badania wykopaliskowe rozkopując grobowiec nr 1, zniszczony silnie w górnych partiach podczas prac leśnych i wiaterek wybierania kamieni z nasypu obiektu. W wykopie o powierzchni 109,25 m² odsłonięte regularnie prostokątną konstrukcją kamienną grobowca o wymiarach około 11,2 /NO-SW/ x 4,9 m, podzieloną poprzecznie ustawionymi ścianami głazów na 5 komór, z których północna nie była zamknięta kamieniami od strony zewnętrznej. W ostercach komercach, poza wąską komorą południową, znajdowały się prostokątne i owalne w rzucie poziomej jamy grobowe z resztkami szkieletów ostercach kobiet, leżących w pozycji wyprostowanej, z których jedną miała prawdopodobnie skrepowane ręce i nogi w momencie pochówku. Jedynie w grobie 4 kobiety zmarłej w wieku dorosłym/starym/ znaleziono niewielki korbaczek szroniowy z brązu oraz skorodowany nożyk żelazny utknięty pod dolną szonką, datującego grobowiec na okres wczesnośredniowieczny /X-II w. ?/.

Materiał źródłowy znajduje się w Muzeum Archeologicznym w Poznaniu.